

**АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВОТО НА СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО
ИНФОРМАЦИИТЕ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР**

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА ПРОВЕРКА НА ОБЈАВЕНИТЕ
ДОКУМЕНТИ И ИНФОРМАЦИИ КОИ ОПШТИНИТЕ И
ЦЕНТРИТЕ ЗА РАЗВОЈ НА ПЛАНСКИ РЕГИОНИ ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА КАКО ИМАТЕЛИ НА
ИНФОРМАЦИИ СЕ ОБВРЗАНИ ДА ГИ ОБЈАВАТ НА СВОИТЕ
ВЕБ-СТРАНИЦИ**

Скопје, мај 2023 година

СОДРЖИНА:

ВОВЕД:	3
ШТО Е ПРОАКТИВНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ?	4
ПРЕДМЕТ НА МОНИТОРИНГОТ:.....	5
ЦЕЛ НА МОНИТОРИНГОТ:.....	5
ФРЕКВЕНЦИЈА НА СЛЕДЕЊЕ:.....	6
РЕФЕРЕНТНА РАМКА:.....	6
РЕЗУЛТАТИ ОД МОНИТОРИНГОТ:.....	6
ПРИЛОГ:.....	14
АНЕКС 1: Табела со резултатите од мониторингот на Општините и Центрите за развој на планските региони за 2023 година.....	14
АНЕКС 2: Споредбена анализа на резултатите од мониторингот на Општините и планските региони за 2021 и 2023 година	17
АНЕКС 3: Резултати за проактивната транспарентност на регионите во РСМ	20
АНЕКС 4: Прашалник за службените лица за посредување со информациите од јавен карактер во однос на активната транспарентност на Општините и Град Скопје.....	21
АНЕКС 5: Прашалник за службените лица за посредување со информациите од јавен карактер во однос на активната транспарентност на Центрите за развој на планските региони	23

Автори: Оливер Серафимовски
Мелани Ибраими

ВОВЕД:

Информациите од јавно значење им се достапни на граѓаните на два начина - со проактивност на самите институции и со реактивни средства – односно со поднесување на барање за информации од одредени јавни институции. Проактивната транспарентност подразбира навремено објавување на информациите од јавен карактер од страна на институциите кои тоа го прават по сопствена иницијатива, пред од нив да бидат побарани по усмен, писмен или електронски пат, преку јасни, транспарентни и лесно достапни веб-страници кои ги содржат сите информации од значење за граѓаните. Ваквото проактивно објавување информации придонесува за зајакнување на правото и ѝ овозможува на јавноста да се запознае со прописите, одлуките, креирањето на политики и други дејствија што се од нивен интерес и истите ги засегаат.

Сите обврски на институциите да ја направат својата работа транспарентна важат и за органите на општините, градот Скопје и општините во градот Скопје и Центрите за развој на плански региони, како иматели на информации од јавен карактер. Општините, како и Центрите за развој на планските региони, со своите надлежности, работат во интерес на граѓаните за да обезбедат услови за нивен развој преку нивното транспарентно работење. Од таа причина, важно е граѓаните да бидат навремено и јасно информирани за сите информации од значење за јавноста, а Единиците за локална самоуправа и планските региони за развој се должни на граѓаните да им овозможат пристап до тие информации.

Општата цел на мониторингот беше да се види нивото на проактивната транспарентност на Општините и Центрите за развој на планските региони, а во овој извештај ги презентираме наодите од мониторингот кој го испитуваше степенот на објавените информации кои се релевантни за граѓаните, за годишните извештаи за нивната работа, дали на барателите на информации им даваат точни, прецизни и целосни податоци, дали кај имателите има определено службено лице за посредување со информациите од јавен карактер, како и бројни други прашања врз основа на кои се оценува примената на стандардите за проактивна транспарентност, согласно членот 10 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

ШТО Е ПРОАКТИВНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ?

Кога имателите на информации од јавен карактер се отворени кон јавноста, граѓаните непречено дознаваат што и како работат органите на државната власт и другите установи и институции. Со тоа им се овозможува рамноправно да учествуваат во јавниот живот и континуирано да го контролираат работењето на властите.

Проактивното објавување на информации од јавен карактер претставува законска обврска на сите иматели, самоиницијативно и континуирано на своите веб локации да ги објавуваат информациите за својата работа и делување, за носење одлуки, финансиите и за услугите кои ги даваат на граѓаните.

Целта за исполнување на обврската за проактивно објавување на информации се огледа во можноста граѓаните/барателите на информации да го остварат уставно загарантираното право на пристап до информации, преку давање на услугите на имателите на информации на едноставен и брз начин. Воедно, имателите на информации го добиваат потребниот легитимитет, бидејќи демонстрираат одговорност во своето работење, а со тоа ја враќаат довербата на граѓаните во институциите.

Со проактивното објавување на информациите од јавен карактер на имателите јасно им се утврдува законската обврска не само да одговараат на поднесените барања по однос на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, туку и да објавуваат информации од јавен карактер на своите веб локации, како и оние кои не се побарани. Проактивното објавување на информации од јавен карактер е составен дел на правото на пристап до информации, со што се обезбедува клучните информации да се достапни навремено. Како што наведува Европскиот суд за човекови права, кој го признава како темелно човеково право, „информациите се менливи и секое нивно одложено објавување, дури и за краток временски период, може да им ја намали нивната севкупна вредност и интересот за нив“.

Проактивно објавените информации на имателите треба да бидат лесно достапни и разбирливи, да можат да се употребат, да бидат релевантни за граѓаните и истите редовно да се ажурираат. Информацијата е предуслов за одговорна власт и основа за демократските процеси-информациите за работата на имателите им овозможуваат на граѓаните адекватно да донесуваат заклучоци и да партиципираат во носењето на одлуки за

прашања кои се од нивен интерес. Транспарентноста и пристапот до информациите од јавен карактер се неделиви инструменти во борба против корупцијата.

Голема предност на проактивното објавување на информации од јавен карактер, особено кога тоа се прави веднаш, е тоа што на имателите на информации им се отежнува можноста да го одрекуваат постоењето на информациите или да вршат манипулација со нив. Тоа значи дека на сите граѓани/баратели на информации од јавен карактер им се заштедува време, пари и труд. Со начелото на еднаквост се овозможува остварување на ова право, исполнување на обврските, како и учество во политичките, општествените и економските процеси, а се со цел јакнење на довербата во институциите. Ниската проактивност на објавување на информации ја оневозможува јавноста да ја следи, контролира и да учествува во работата на имателите на информации.

ПРЕДМЕТ НА МОНИТОРИНГОТ:

Мониторингот е фокусиран на проверка на категориите на информации што треба редовно и ажурирано да се објавуваат на веб-страниците на имателите на информации од јавен карактер согласно одредбите на член 9 и член 10 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (ЗСПИЈК).

ЦЕЛ НА МОНИТОРИНГОТ:

Целта на мониторингот е да се детектираат состојбите во спроведувањето на обврската на имателите на информации од јавен карактер за проактивно објавување на 22-те категории на информации на нивните веб-страници. Тоа помага во реализирањето на надлежноста на Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер за спроведување на одредбите на ЗСПИЈК и зголемување на капацитетите на имателите на информации од јавен карактер во однос на нивна поголема транспарентност и отвореност. Исто така, мониторингот ќе придонесе за подобра идентификација на потребите за обука на службените лица кај имателите на информации.

ФРЕКВЕНЦИЈА НА СЛЕДЕЊЕ:

Фреквенцијата на мониторингот може да биде еднаш годишно, на годишна основа или во подолг период. Со цел да се обезбеди споредливост на резултатите и да се користат за идентификација на проблеми, потреби за обука и развој на стратегија, вреди мониторингот да се спроведува доволно често.

РЕФЕРЕНТНА РАМКА:

Референтна рамка за мониторинг треба да биде прашалникот изработен посебно за таа цел врз основа на категориите наведени во член 10 од ЗСПИЈК. Прашалникот разликува релевантни прашања за општините, односно Единиците на локалната самоуправа и Центрите за развој на планските региони. Прашалникот за Општините содржи 40 прашања и подпрашања, а за Центрите прашалникот содржи 32 прашања и подпрашања. Во својата основа сите прашања до имателите на информации произлегуваат од членот 10 од ЗСПИЈК и преку наведените прашања имателите вршат самовалуација на своите веб страници и нивната проактивност, односно дали и во колкава мера ги објавуваат потребните информации кои се од интерес на граѓаните.

РЕЗУЛТАТИ ОД МОНИТОРИНГОТ:

Агенцијата, согласно своите надлежности, но и како додадена вредност на слободниот пристап до информации од јавен карактер во однос на проактивното објавување на информациите согласно член 10 од Законот за СПИЈК спроведе мониторинг на 89 иматели, односно на веб страниците на имателите од Единиците на локалната самоуправа, Заедницата на единиците на локалната самоуправа на РСМ и Центрите за развој на плански региони објавени на Листата на иматели на информации на веб страната на Агенцијата. Мониторингот беше спроведен во периодот од 10 април до 15 мај 2023 година. Одделението за соработка и анализи беше задолжено за мониторинг на веб страните за целосно објавување на документите и информациите кои имателите на информации се обврзани да ги објават според членот 10 од Законот.

Треба да напоменеме дека со Мониторингот не се прави анализа на содржините, односно на квалитетот на објавените информации.

Мониторингот беше спроведен согласно член 10, од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (Службен весник на Република Македонија бр. 101/2019).

Од вкупно 89 субјекти мониторирани во наведениот период, регистрирани во Листата како иматели се 88 иматели, а до Центарот за Развој на Полошкиот Плански Регион за време на мониторингот беше доставен официјален допис за назначување на службено лице за посредување со информациите од јавен карактер, но веб страната на центарот беше мониторирана се со цел добивање на целосна слика за проактивната транспарентност на оваа категорија на иматели.

Сакаме да напоменеме дека Агенцијата во периодот јули 2021 година спроведе мониторинг на Општините и центрите за развој на планските региони, но истиот беше извршен според друга методологија, а овој мониторинг беше спроведен согласно методологијата имплементирана во соработка со надворешни експерти, ангажирани од ИПА II Проектот „Транспарентност и отчетност на јавната администрација“, чиј корисник е Агенцијата. Беа изготвени два прашалника (едниот наменет за Општините, а вториот за ЗЕЛС и ЦРПР) кои содржат вкупно 40 прашања, односно 32, кои произлегуваат од членот 10 од Законот. Некои од нив содржат едно или повеќе подпрашања, а максималниот број на можни бодови изнесува 60 бода за Општините и 52 за ЗЕЛС и ЦРПР. Имателите за објавените податоци добиваа 0, 0.5 и 1 бод, зависно од бројот и ажурираноста на објавените документи. Прашалникот беше дистрибуиран до имателите, од кои беше побарано сами да извршат евалуација на сопствената транспарентност и повратно прашалниците да ги достават до Агенцијата.

Во рокот предвиден за доставување на одговорите до Агенцијата, имателите доставија 47 прашалници, од кои во 10 не беа содржани линкови до конкретните документи како што беше барано и не беа земени во предвид при мониторирањето на веб страниците.

Веб страниците на мониторираните иматели од Општините не се унифицирани, односно тие се различни како по изглед така и по своите содржини и информациите кои се објавуваат. За разлика од веб страниците на општините, Центрите за развој на планските региони имаат исти веб страни и нивните информации кај дел од овие иматели се унифицирани. Истите се ажурираат согласно нивните активности и ја имаат својата функција како прв информатор за граѓаните и услугите кои ги даваат. Но,

треба да потенцираме дека она што е цел за лесен пристап до информациите од јавен карактер, односно Листата на информации кај најголем дел од веб страниците на имателите не е објавена на почетната страна со што пристапот до истите ќе биде брз и најмногу со три клика на барателот на информацијата. Најчесто информациите од јавен карактер, линкот до нив, институциите ги поместуваат во делот Односи со јавноста, Контакт и слични секции на веб страните. Исто така, сакаме да потенцираме дека несистематизираниите информации создаваат забуна кај граѓаните, односно до информациите потешко се пристапува. Тоа значи дека веб страните треба да бидат лесно пристапни, а со тоа и информациите кои им се потребни на барателите и се согласно законската обврска за транспарентност на имателите на информации од јавен карактер. Оттука, апелираме до имателите на информации нивните информации да бидат лесно достапни за користење на граѓаните. „Информирани граѓани, задоволни граѓани“, тоа е максимата за транспарентни единици на локалната самоуправа.

Во зависност од вкупниот број на бодови кои мониторираните иматели ги добиле по однос на објавените потребни документи и информации согласно членот 10 од Законот, направена е градиција на степенот на исполнителност на законската обврска за нивната активна транспарентност, и тоа на следниот начин: иматели со многу ниско ниво на транспарентност кои имаат помеѓу 0 и 15 бодови, со ниско ниво помеѓу 16 и 30 бодови, иматели со средно ниво помеѓу 31 и 46 бодови, и со високо ниво на транспарентност од 47 до 60 бода.

Од мониторираните 89 иматели на информации, според методологијата за мониторирање, 16 имателя се со високо ниво на транспарентност, 47 иматели се со средно ниво на транспарентност, 24 се со ниско ниво на транспарентност, а два имателя покажаа многу ниско ниво на транспарентност. Мониторираните иматели имаат средна вредност на проактивната транспарентност. Сепак, ова не значи дека Единиците на локална самоуправа треба да бидат задоволни со својата транспарентност од причини што веб страните на најголемиот број на општини не се едноставни за добивање на одредена информација која е од интерес на граѓаните/барателите на информации од јавен карактер.

Според резултатите од мониторингот, најтранспарентни се Општините Валандово, Демир Хисар, Берово, Битола и Делчево со 58 односно 57 бодови, а по нив се трите општини со 56 бодови. Како и пред две години, повторно општините Валандово и Демир Хисар покажуваат најголема

транспарентност на своите веб страници со 96,6%, односно 95% активна транспарентност на објавените информации согласно членот 10 од Законот за СПИЈК. Исто така, општините Арачиново и Зелениково се повторно со најмалку објавени информации согласно ЗСПИЈК. Треба да потенцираме дека општините Валандово и Демир Хисар на лесен и пристапен начин достапен до барателите ја практикуваат проактивната транспарентност и отчетноста во својата работа пред граѓаните.

Споредбената анализа на мониторингот покажува дека 8 општини останале со исти транспарентни вредности, 3 со високо ниво на транспарентност, 2 општини со средно ниво на транспарентност, 1 општина со ниско и 2 општини со многу ниско ниво на транспарентност.

Пораст на нивото на транспарентност бележат 36 општини од кои 3 општини со високо ниво, 22 општини со средно, 7 општини со ниско и 4 општини со многу ниско ниво на транспарентност.

Пад на нивото на транспарентност бележат 9 општини со многу ниско ниво, 14 општини со ниско, 12 со средно и 2 општини со високо ниво на транспарентност, односно 37 општини.

Најголем скок на нивото на транспарентност се забележува кај 4 општини и тоа: Центар Жупа - пораст за 34 места; Дебар - пораст за 29 места; Кавадарци - пораст за 28 места и Бутел - пораст за 27 места.

Најголем пад на нивото на транспарентност има исто така кај 4 општини: Новаци- пад за 39 места; Чашка- пад за 38 места; Пехчево- пад за 37 места и Росоман- пад за 32 места.

Генерално, кај 37 општини или 29,97% од општините имаат подобрување во однос на активната транспарентност, 36 општини или 29,61% имаат помала активна транспарентност и 8 општини или 6,48% се останати со иста активна транспарентност.

Гледано од регионална перспектива, на водечкото место се наоѓа Источниот регион со 70,28% активна транспарентност имајќи предвид дека во овој регион се наоѓаат и општините Берово и Делчево со најдобри резултати во исполнување на своите обврски кон граѓаните, а на последното место меѓу регионите е Скопскиот со 52,90% активна транспарентност заедно со општините со најмала активна транспарентност Зелениково и Арачиново.

Врз основа на мониторираните веб страници согласно методологијата и Прашалникот добиени се следниве резултати и показатели за проактивната транспарентност на имателите: од вкупно 89 мониторирани иматели 35 имаат објавено линк до Листата на информации на почетната веб страна, а 51 немаат банер/линк. Податоци за својата надлежност имаат објавено 54, а 33 немаат објавено податоци, а сите иматели ги имаат објавено основните податоци за контакт со имателот на информацијата. Податоците за функционерот или одговорното лице кај имателот на информацијата: биографија на веб страните имаат објавено 73 иматели, а 16 немаат објавено биографија на одговорното лице.

Од мониторингот може да заклучиме дека во линкот слободен пристап до информации, 76 иматели ги имаат објавено основните контакт податоци за службените лица кои посредуваат со информациите од јавен карактер, додека 13 иматели ги немаат објавено податоците. 40 иматели имаат поставено податоци за лицата за овластено заштитено внатрешно пријавување, а 49 ја немаат исполнето оваа обврска. Објавено список на лица вработени кај имателот на информацијата со службен е-маил имаат 51 институција, а 32 немаат објавено податоци, додека 46 имаат објавено службен телефон за вработените во своите институции, додека 33 не ја објавиле оваа информација. Во делот за појаснување на начинот на поднесување на барањето за пристап до информации (начин на поднесување на усно, писмено барање и по електронски пат), само 30 иматели го појаснуваат начинот на кој барателите можат да дојдат до бараните информации од јавен карактер. Достапноста до Образецот за барање за слободен пристап е кај 62 иматели, а дел од нив се уште го имаат поставено образецот за барање за слободен пристап согласно Законот од 2006 година и измените од 2010/15 година. Годишниот извештај за пристап до информации од јавен карактер (2022 и 2021 година) го имаат поставено на своите веб страни 44 иматели 2021 година и 49 за 2022 година, додека 45 го немаат објавено за 2021 година и 40 за 2022 година согласно член 36 од ЗСПИЈК.

Законите кои се однесуваат на надлежноста на имателот на информации ги имаат поставено 42 имателя со што граѓаните, односно барателите можат да се запознаат со основните информации за тоа по кој основ работат имателите од државните институции, а 40 го немаат. Во делот во кој имателите информираат за Прописите што во рамките на својата надлежност во вид на подзаконски акт, а кои се однесуваат на: правилникот за внатрешна организација, овој документ го имаат објавено 31 имател,

правилникот за систематизација на работните места на веб страните го имаат поместено 46 субјекта. Правилникот за заштитено внатрешно пријавување од мониторирани иматели го имаат објавено само 20 институции. Во делот на наредби и упатства само 16 иматели објавуваат ваков вид на информации. Органограм за внатрешна организација имаат објавено на веб страните 58 иматели од ЕЛС, ЗЕЛС и ЦРПР.

Како дел од прашалникот кој беше доставен до имателите на информации од оваа категорија, беа и прашањата дали ги имаат објавено Статутот, службените гласила на општините, дневните редови на седниците и одлуките на советите на општините. Од мониторираните страници може да се добијат следниве резултати: 65 иматели ги објавиле статутите, додека 16 не ги имаат поместено на своите веб страници. Службените гласила ги поставиле 64 иматели, а 11 не ги објавиле. Дневните редови за седниците на Советот ги објавуваат 48 иматели, а 32 не ги објавуваат овие информации за граѓаните бидат запознаени за што ќе расправаат имателите на своите седници. 62 имателя ги објавуваат одлуките на Советот, додека 20 од нив не ја исполнуваат оваа обврска.

Стратешки планови за својата работа имаат публикувано 42 имателя, а 45 од нив ги немаат објавено овие информации. Стратегии за работата имаат објавено 49 иматели, додека 38 ги немаат поместено овие информации. Годишни планови и програми за работа имаат објавено 50 иматели, а 33 субјекти не публикуваат ваков тип на информации. Предлог на документи (предлог на програми, програми, ставови, мислења, студии) на веб страните имаат поместено 54 иматели, додека 33 имателя немаат објавено. На веб страните во делот каде имателите ги објавуваат извештаите за работата 44 иматели имаат објавено извештаи, а 34 не ги објавуваат овие информации, додека 11 оваа обврска ја исполнуваат делумно. Статистички податоци со кои се влијае на животот и здравјето на граѓаните, мониторингот покажа дека ваков вид на информации имаат поместено сите мониторирани субјекти преку објавување на податоците на своите веб страни.

Информации за објавените акти и мерки кои произлегуваат од надлежноста и работата на имателот, мониторингот покажа дека 54 иматели овој вид на информации ги објавуваат на своите веб страници, додека 31 не ги објавуваат истите. Во делот за објавени услуги кои ги даваат имателите на информации 77 имателя ги поместуваат потребните информации со што ги запознаваат граѓаните за услугите кои ги нудат за истите, 45 имателя поместуваат информации за информации врзани за тарифниците за надоместоци за

издавање на реални акти, а 32 не ја исполнуваат оваа обврска со што граѓаните не се во можност оваа информација да ја добијат на брз и едноставен начин.

Вкупно 54 иматели ги објавуваат информациите за урбанистичкото планирање, а 16 не ги поместуваат овие податоци. Исто така, информациите за одобренија за градба ги поместуваат 43 имателя, додека 37 не ја објавуваат оваа информација. Информациите поврзани со локалниот економски развој ги публикуваат 46 имателя, а 26 не ги линкуваат на своите веб страници. Информациите за комуналните дејности ги објавиле 50 иматели, додека 26 не се проактивни во врска со овие информации.

За последните три години (2023, 2022 и 2021 година) 65, 80 и 76 иматели ги имаат објавено годишните буџети, а 24, 9 и 13 иматели ги немаат објавено информациите. Завршните сметки за последните три години ги имаат поместено 59, 73 и 68 иматели, 30, 16 и 21 имател не ги објавиле овие информации. Квартални финансиски извештаи имаат објавено 52 имателя, а 36 субјекти не ги објавиле бараните информации. Во врска со објавувањето на ревизорските извештаи, оваа информација ја објавиле 33 имателя.

Мониторираните иматели кога се во прашање информациите во врска со јавните набавки ги публикувале следните информации: бројот на иматели кои го имаат објавено годишниот план за јавни набавки е 44, а 45 не го објавиле на своите веб страници. Во врска со објавените огласи за јавни набавки, 64 иматели ги поместиле овие информации, додека 23 иматели не ги објавиле информациите на веб страниците. Исто така, 67 иматели го публикувале известувањето за склучен договор, а 22 субјекта не ја публикувале информацијата. Ист број од мониторираните иматели (7) проактивно ги објавиле информациите за склучен договор за јавно-приватно партнерство и го објавиле договорот на веб страниците.

Мониторингот на веб страниците на Општините и Центрите за развој на планските региони покажа дека како иматели на информации од јавен карактер треба да ја подобруваат и зајакнуваат што повеќе својата проактивност кон граѓаните. Информациите кои ги публикуваат да ги поставуваат во посебен банер/линк под наслов ЛИСТА НА ИНФОРМАЦИИ/СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ, со што истите ќе бидат достапни до барателите и на тој начин ќе го намалат бројот на барања по слободен пристап до информациите од јавен карактер. Имателите на своите веб страни имаат подлинкови насловени како слободен пристап,

информации од јавен карактер, транспарентност, но тие се во линкови кои не се прегледни и лесно достапни за граѓаните, односно барателите на информации. Имателите на своите веб страни треба да го следат и да ги објавуваат редовно своите информации согласно членот 10 од Законот и своите надлежности. Имателите тоа ќе го практикуваат преку поставување на унифициран банер во кој ќе ги излинкуваат потребните информации кои ги имаат објавено во посебни линкови на веб страните, но и информациите кои ќе треба постојано да ги ажурираат и објавуваат. На тој начин, барателите на информации на брз и едноставен начин ќе можат да пристапат до информациите кои се од нивен интерес.

И во иднина, на обуките кои Агенцијата континуирано ги организира за службените лица кај имателите на информации ќе продолжи да го става акцентот на активната транспарентност и доследна примена на членот 10 од Законот за СПИЈК, бидејќи на тој начин имателите им помагаат на граѓаните подобро да го разберат функционирањето на институциите, нивните права и обврски, начинот на којшто можат да влијаат врз донесувањето на одлуките што се рефлектираат врз нивното секојдневно живеење и работење, како и полесно да им пристапат на услугите што со својата надлежност им ги нудат имателите на информации од јавен карактер.

ПРИЛОГ:

АНЕКС 1: Табела со резултатите од мониторингот на Општините и Центрите за развој на планските региони за 2023 година

Реден бр.	Општини и Центри за развој на плански региони	Бодови	Легенда
1	Општина Валандово	58	Општини со високо ниво на транспарентност
2	Општина Демир Хисар	57	
3	Општина Берово	56	
3	Општина Битола	56	
3	Општина Делчево	56	
6	Општина Велес	52	
7	Општина Градско	51	
7	Општина Кочани	51	
9	Општина Крива Паланка	51	
10	Општина Кавадарци	50	
11	Општина Центар	49,5	
12	Општина Василево	48	
12	Општина Зрновци	48	
12	Општина Карпош	48	
12	Општина Пробиштип	48	
16	Општина Центар Жупа	47	
17	Општина Куманово	46,5	Општини со средно ниво на транспарентност
18	Општина Гази Баба	45,5	
18	Општина Прилеп	45,5	
20	Општина Кисела Вода	45	
20	Центар за развој на Источен плански регион-Штип	45	
22	Општина Охрид	44,5	
23	Општина Дебар	44	
23	Центар за развој на Вардарски плански регион-Велес	44	
25	Општина Аеродром	43	
25	Општина Богданци	43	
25	Општина Гевгелија	43	
25	Општина Свети Николе	43	
29	Општина Илинден	42,5	
30	Општина Конче	42	
31	Општина Босилово	41,5	
31	Општина Струмица	41,5	
33	Општина Дебрца	41	
33	Општина Чешиново-Облешево	41	

35	Општина Штип	40,5
35	Центар за развој на Југоисточен плански регион-Струмица	40,5
37	Општина Брвеница	40
37	Општина Кичево	40
37	Општина Маврово и Ростуша	40
40	Општина Гостивар	38,5
41	Општина Крушево	38
42	Општина Македонска Каменица	37,5
42	Општина Могила	37,5
42	Општина Ресен	37,5
45	Општина Петровец	37
45	Општина Бутел	37
45	Општина Вевчани	37
45	Општина Македонски Брод	37
49	ГРАД СКОПЈЕ	36,5
49	Општина Чашка	36,5
49	Општина Кратово	36,5
52	Општина Винаца	35
53	Општина Неготино	34,5
53	Општина Ново Село	34,5
53	Општина Струга	34,5
56	Општина Радовиш	33,5
57	Центар за развој на Скопскиот плански регион-Скопје	34
58	Општина Желино	33
59	Општина Новаци	32,5
60	Општина Старо Нагоричане	32
61	Општина Теарце	32
62	Општина Ѓорче Петров	31
63	Центар за развој на Југозападен плански регион-Струга	30,5
64	Општина Боговиње	30
65	Општина Тетово	29,5
66	Општина Дојран	29
67	Општина Пехчево	28
68	Заедница на единиците на локалната самоуправа на РСМ-ЗЕЛС	27,5
69	Општина Липково	27
69	Општина Ранковце	27
71	Општина Пласница	25
72	Општина Студеничани	24,5
73	Општина Сопиште	24
73	Општина Чучер Сандево	24

Општини со ниско ниво на транспарентност

75	Општина Карбинци	23
75	Општина Чаир	23
77	Општина Врапчиште	22
77	Општина Јегуновце	22
77	Општина Кривогаштани	22
80	Центар за развој на Североисточен плански регион-Куманово	20,5
81	Општина Росоман	19,5
82	Општина Лозово	19
83	Општина Демир Капија	18,5
84	Општина Долнени	18
85	Општина Сарај	17
85	Центар за развој на Полошки плански регион-Тетово	17
87	Општина Шуто Оризари	16,5
88	Општина Зелениково	14
89	Општина Арачиново	13,5

Општини со многу ниско ниво на транспарентност

АНЕКС 2: Споредбена анализа на резултатите од мониторингот на Општините и планските региони за 2021 и 2023 година

Високо ниво на транспарентност			
Општини	2021	2023	
Валандово	1	1	
Демир Хисар	2	2	
Кочани	3	↓7	пад за 4 места
Битола	4	4	
Крива Паланка	5	↓9	пад за 4 места
Велес	6	↓7	пад за 1 место
Берово	7	↑3	пораст за 4 места
Делчево	8	↑3	пораст за 4 места
Средно ниво на транспарентност			
Охрид	9	↓22	пад за 13 места
Штип	10	↓35	пад за 25 места
Чашка	11	↓49	пад за 38 места
Конче	12	↓30	пад за 18 места
Гевгелија	13	↓25	пад за 12
Прилеп	14	↓18	пад за 4 места
Свети Николе	15	↓25	пад за 10 места
Зрновци	16	↑12	пад за 4 места
Куманово	17	17	
Мак. Каменица	18	↓42	пад за 26 места
Карпош	19	↑12	пораст за 7 места
Новаци	20	↓59	пад за 39 места
Василево	21	↑12	пораст за 9 места
Центар	22	↑11	пораст за 11 места
Струмица	23	↓31	пад за 8 места
Крушево	24	↓41	пад за 17 места
Пробиштип	25	↑12	пораст за 13 места
Маврово и Ростуша	26	↓37	пад за 11 места
Мак. Брод	27	↓45	пад за 18 места
Градско	28	↑7	пораст за 21 место
Дебрга	29	↓33	пад за 4 места
Пехчево	30	↓67	пад за 37 места
Босилово	31	31	
Гази Баба	32	↑18	пораст за 14 места
Радовиш	33	↓56	пад за 23 места
Ресен	34	↓42	пад за 8 места
Богданци	35	↑25	пораст за 10 места
Ново Село	36	↓53	пад за 17 места
Кавадарци	38	↑10	пораст за 28 места
Могила	39	↓42	пад за 3 места
Виница	40	↓52	пад за 12 места
Град Скопје	41	↓49	пад за 8 места

Аеродром	42	↑25	пораст за 17 места
Кисела Вода	43	↑20	пораст за 23 места
Желино	44	↓58	пад за 14 места
Чешиново-Облешево	45	↑33	пораст за 12 места
Ниско ниво на транспарентност			
Кичево	48	↑37	пораст за 11 места
Росоман	49	↓81	пад за 32 места
Центар Жупа	50	↑16	пораст за 34 места
Кратово	51	↑49	пораст за 2 места
Дебар	52	↑23	пораст за 29 места
Тетово	53	↓65	пад за 12 места
Петровец	54	↑45	пораст за 9 места
Илинден	55	↑29	пораст за 26 места
Вевчани	57	↑45	пораст за 12 места
Карбинци	58	↓75	пад за 17 места
Брвеница	59	↑37	пораст за 22 места
Долнени	60	↓84	пад за 24 места
Неготино	61	↑53	пораст за 8 места
Струга	62	↑53	пораст за 9 места
Сопиште	63	↓73	пад за 10 места
Ѓорче Петров	64	↑62	пораст за 2 места
Демир Капија	65	↓83	пад за 22 места
Гостивар	66	↑40	пораст за 26 места
Шуто Оризари	67	↓87	пад за 20 места
Боговиње	68	↑64	пораст за 4 места
Ранковце	69	69	
Теарце	70	↑61	пораст за 9 места
Многу ниско ниво на транспарентност			
Бутел	72	↑45	пораст за 27 места
Сарај	73	↓85	пад за 12 места
Кривогаштани	74	↓77	пад за 3 места
Чаир	75	75	
Липково	77	↑69	пораст за 8 места
Лозово	78	↓82	пад за 4 места
Студеничани	79	↑72	пораст за 7 места
Јегуновце	81	↑77	пораст за 4 места
Дојран	82	↑66	пораст за 16 места
Чучер Сандево	83	↑73	пораст за 10 места
Старо Нагоричане	84	↑60	пораст за 24 места
Пласница	85	↑71	пораст за 14 места
Зелениково	86	↓88	пад за 2 места
Врапчиште	87	↑77	пораст за 10 места
Арачиново	88	88	

Центри за развој на плански региони	2021	2023	
Центар за развој на Источен плански регион-Штип	37	↑20	пораст за 17 места
Центар за развој на Вардарски плански регион- Велес	46	↑23	пораст за 13 места
Центар за развој на Југоисточен плански регион- Струмица	47	↑35	пораст за 12 места
Центар за развој на Скопскиот плански регион-Скопје	76	↑57	пораст за 19 места
Центар за развој на Југозападен плански регион- Струга	71	↑63	пораст за 8 места
Заедница на единиците на локалната самоуправа на РСМ- ЗЕЛС	56	↓68	пад за 12 места
Центар за развој на Североисточен плански регион-Куманово	80	80	иста активна транспарентност
Центар за развој на Полошки плански регион-Тетово	/	17	

АНЕКС 3: Резултати за проактивната транспарентност на регионите во РСМ

[illegible]

АНЕКС 4: Прашалник за службените лица за посредување со информациите од јавен карактер во однос на активната транспарентност на Општините и Град Скопје

I група Пристап до информации

1. Дали на почетната страна ја имате објавено листата на информации?

2. Дали на веб страната ги имате објавено анонимизирано барањата/одговорите за слободен пристап до информациите од јавен карактер?

3. Податоци од вашите надлежности?

4. Основните податоци за контакт со имателот на информација и тоа:

4.1. назив

4.2 адреса

4.3 телефонски број

4.4 број на факс

4.5 е-маил адреса

4.6 адресата на интернет страната

5. Податоците за функционерот или одговорното лице кај имателот на информацијата

5.1 биографија

5.2 податоци за контакт

6. Осн.податоци за контакт со службено лице за посредување со информации и тоа

6.1 име и презиме

6.2 е-маил адреса

6.3 телефонски број

7. Основни податоци за контакт со лице овластено за заштитено внатрешно пријавување и тоа

7.1 име и презиме

7.2 е-маил адреса

7.3 телефонски број

8. Список на лица вработени кај имателот на информацијата со позиција

8.1 службен е-маил

8.2 службен телефон

9. Појаснување на начинот на поднесување на барањето за пристап до инф.(начин на поднесување на усно, писмено барање и по електронски пат)?

10. Поставен образец за барање за слободен пристап до информации од јавен карактер

11. Од која година го имате поставено годшниот извештај за пристап до инф. од јавен карактер

2022

2021

II група Организациона поставеност

12. Законите кои се однесуваат на надлежноста на имателот на информации

13. Прописите што во рамките на својата надлежност ги донесува имателот на информацијата во вид на подзаконски акт:

- 13.1 правилник за внатрешна организација
- 13.2 правилник за систематизација на работните места
- 13.3 правилник за заштитено пријавување
- 13.4 наредби
- 13.5 упатства

14. Органограм за внатрешна организација

15. Дали се објавува статутот на општината,ЗЕЛС

16. Дали се објавуваат службените гласила на општината?

17. Дали се објавуваат дневните редови за седниците на советот на општината?

18. Дали се објавуваат одлуките на советот на општината/планскиот регион?

III група Оперативна

19. Стратешки планови за работа на имателите на информации

20. Стратегии за работа на имателите на информации

21. Годишни планови и програми за работа

22. Дали се поставени на веб страната предлог на документи (предлог на програми, програми, ставови, мислења, студии)

23. Дали се објавени извештаите за работа кои ги поднесувате до надзорните органи

24. Објавувате ли статистички податоци со кои се влијае на животот и здравјето на граѓаните

25. Објавени акти и мерки и кои произлегуваат од надлежноста и работата на имателот на информации

26. Дали се објавени видовите услуги кои ги даваат имателите на информации

27. Тарифници за надоместоци за издавање на реални акти

28. Дали се објавуваат ДУП/ГУП (информации за урбанистичкото планирање)?

29. Дали се објавуваат информации за урбанистичко планирање(одобренија за градба)?

30. Дали се објавуваат информации за локален економски развој?

31. Дали се објавуваат информации за комуналните дејности?

IV Буџет, финансиско работење и јавни набавки

32. Годишен буџет за последните три години

2023

2022

2021

33.Завршна сметка за последните три години

2022

2021

2020

34. Квартални финансиски извештаи за тековната година

35. Дали е извршена ревизија на вашата институција ?

35.1 Дали е објавен ревизорскиот извештај ?

36. Дали е објавен годишниот план на јавни набавки?

37. Дали се објавуваат огласите за јавни набавки?

38. Дали се објавува известувањето за склучен договор?

39. Имате ли склучен договор за јавно- приватно партнерство?
40. Дали договорот за јавно-приватно партнерство е објавен на веб страната?

АНЕКС 5: Прашалник за службените лица за посредување со информациите од јавен карактер во однос на активната транспарентност на Центрите за развој на планските региони

I група   Пристап до информации

1. Дали на почетната страна ја имате објавено листата на информации?
2. Дали на веб страната ги имате објавено анонимизирано барањата/одговорите за слободен пристап до информациите од јавен карактер?
3. Податоци од вашите надлежности?
4. Основните податоци за контакт со имателот на информација и тоа:
  - 4.1. назив
  - 4.2 адреса
  - 4.3 телефонски број
  - 4.4 број на факс
  - 4.5 е-маил адреса
  - 4.6 адресата на интернет страната
5. Податоците за функционерот или одговорното лице кај имателот на информацијата
  - 5.1 биографија
  - 5.2 податоци за контакт
6. Осн.податоци за контакт со службено лице за посредување со информации и тоа
  - 6.1 име и презиме
  - 6.2 е-маил адреса
  - 6.3 телефонски број
7. Основни податоци за контакт со лице овластено за заштитено внатрешно пријавување и тоа
  - 7.1 име и презиме
  - 7.2 е-маил адреса
  - 7.3 телефонски број
8. Список на лица вработени кај имателот на информацијата со позиција
  - 8.1 службен е-маил
  - 8.2 службен телефон
9. Појаснување на начинот на поднесување на барањето за пристап до инф.(начин на поднесување на усно, писмено барање и по електронски пат)?

10. Поставен образец за барање за слободен пристап до информации од јавен карактер

11. Од која година го имате поставено годишниот извештај за пристап до инф. од јавен карактер

2022

2021

12. Законите кои се однесуваат на надлежноста на имателот на информации

13. Прописите што во рамките на својата надлежност ги донесува имателот на информацијата во вид на подзаконски акт:

13.1 правилник за внатрешна организација

13.2 правилник за систематизација на работните места

13.3 правилник за заштитено пријавување

13.4 наредби

13.5 упатства

14. Дали се објавуваат одлуките на планскиот регион?

15. Органограм за внатрешна организација

16. Стратешки планови за работа на имателите на информации

17. Стратегии за работа на имателите на информации

18. Годишни планови и програми за работа

19. Дали се поставени на веб страната предлог на документи (предлог на програми, програми, ставови, мислења, студии)

20. Дали се објавени извештаите за работа кои ги поднесувате до надзорните органи

21. Објавувате ли статистички податоци со кои се влијае на животот и здравјето на граѓаните

22. Објавени акти и мерки и кои произлегуваат од надлежноста и работата на имателот на информации

23. Дали се објавени видовите услуги кои ги даваат имателите на информации

IV Буџет, финансиско работење и јавни набавки

24. Годишен буџет за последните три години

2023

2022

2021

25.Завршна сметка за последните три години

2022

2021

2020

26. Квартални финансиски извештаи за тековната година

27. Дали е извршена ревизија на вашата институција ?

27.1 Дали е објавен ревизорскиот извештај ?

28. Дали е објавен годишниот план на јавни набавки?

29. Дали се објавуваат огласите за јавни набавки?

30. Дали се објавува известувањето за склучен договор?

31. Имате ли склучен договор за јавно- приватно партнерство?

32. Дали договорот за јавно-приватно партнерство е објавен на веб страната?